

Vergaderjaar 2020–2021

26 150

Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 188

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 november 2020

De ministeriële week van de 75e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN), die plaatsvond te New York van 21 september tot en met 2 oktober 2020, kende vanwege de wereldwijde COVID-19 uitbraak een unieke setting. Vrijwel het volledige programma vond digitaal plaats en delegaties waren niet fysiek in New York aanwezig. Het Koninkrijk der Nederlanden was met een brede delegatie (virtueel) vertegenwoordigd en vanuit de hele wereld is actief deelgenomen, met een record van 155 bijdragen aan het Algemene Debat op het niveau van Staatshoofd of regeringsleider.

Zoals beschreven in de inzetbrief voor de AVVN van 14 september jl. (Kamerstuk 26 150, nr. 186) was de inzet van het Koninkrijk gericht op drie thema's: versterken multilaterale samenwerking; het bevorderen van vrede, veiligheid en recht en het tegengaan van ongelijkheid en *Building Back Better*. Ook was er aandacht voor het 75-jarig bestaan van de Verenigde Naties (VN). Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander sprak namens het Koninkrijk de AVVN middels een videoboodschap toe. Zijne Majesteit de Koning gaf in zijn toespraak een eerbetoon aan de grondleggers van de Verenigde Naties en ging in op de uitdagingen van deze tijd voor iedereen, inclusief jongeren. Daarbij gaf hij ook het woord aan VN-jongerenvertegenwoordiger, Hajar Yagkoubi, die opriep tot lange termijnbeleid met aandacht voor mensenrechten, klimaatverandering en biodiversiteit. De deelname van de Nederlandse jongerenvertegenwoordiger was uniek, werd door de internationale gemeenschap goed ontvangen en onderstreept de betrokkenheid van jongeren bij mondiale uitdagingen en hun relevante rol bij de VN van vandaag en in de toekomst.

Versterking multilaterale samenwerking bij mondiale uitdagingen

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de VN bracht de Algemene Vergadering een verklaring uit met 12 kernelementen met ambities en

plannen voor de toekomst van de VN: «*the future we want and the United Nations we need*». Eveneens was de verklaring een her-committing van alle VN-lidstaten aan de VN en het multilateralisme. Dankzij de expliciete inbreng van het Koninkrijk is digitale samenwerking opgenomen in de verklaring. De verklaring is als bijlage toegevoegd aan deze brief¹. Het Koninkrijk heeft in verschillende bijeenkomsten het belang van een effectief, efficiënt en coherent VN-systeem benadrukt en het belang van zichtbare vooruitgang op de volgende hervormingstrajecten van de VN onderstreept: 1) vrede en veiligheid, 2) ontwikkeling, en 3) management.

Minister-President Rutte hield tijdens zijn toespraak voor de Algemene Vergadering een warm pleidooi voor internationale samenwerking om gezamenlijk de gevolgen van de COVID-19 pandemie te mitigeren. Specifieke steun werd uitgesproken voor het multilaterale systeem en de noodzaak dit systeem effectiever en efficiënter te laten aansluiten op de huidige mondiale uitdagingen. Het Koninkrijk blijft actief bijdragen aan een solide systeem van multilaterale samenwerking, ook als donor en gastland. Daarbij werd de recente aansprakelijkstelling van Syrië voor mensenrechtenschendingen en de oprichting van de speciale rechtbank voor het berechten van het neerhalen van vlucht MH17 genoemd. Tevens benadrukte de Minister-President het belang van klimaatadaptatie en de expertise die het Koninkrijk daarover deelt.

Alliantie multilateralisme

Minister van Buitenlandse Zaken Blok nam op 25 september deel aan de ministeriële bijeenkomst van de Alliantie voor Multilateralisme. In totaal namen 74 landen en verschillende internationale organisaties deel aan de bijeenkomst. Minister Blok onderschreef het belang van een multilaterale respons op de COVID-19 crisis, benadrukte het belang van mensenrechten en nodigde zijn collegaministers uit voor de ministeriële bijeenkomst in het kader van de *World Press Freedom Conference*, een digitale conferentie die in december van dit jaar door Nederland zal worden georganiseerd. Na afloop van de bijeenkomst is de *Declaration of Principles* van de Alliantie voor Multilateralisme gepubliceerd.

Inclusieve financiering

Hare Majesteit Koningin Máxima nam in haar capaciteit van speciaal pleitbezorger van de SGVN voor inclusieve financiering voor ontwikkeling op 23 september deel aan het *G7 Partnership for Women's Digital Financial Inclusion in Africa*, georganiseerd in samenwerking met *the Sustainable Development Solutions Network (SDSN)* en de *Bill & Melinda Gates Foundation*. In lijn met het jaarverslag gaf Hare Majesteit de Koningin een openingswoord waarin de nadruk lag op digitale ontwikkeling in de financiële sector, toegang tot de digitale financiële sector voor vrouwen, vrouwelijke ondernemers en het midden- en kleinbedrijf (MKB). Financiële inclusie is vooral belangrijk voor de economische empowerment van vrouwen. Om de digitale financiële diensten te ondersteunen zijn de publieke goederen, waaronder connectiviteit, cybersecurity, dataprivacy, digitale identificatie en fysieke infrastructuur eveneens belangrijk.

Verder bood Hare Majesteit de Koningin in een bilateraal videogesprek met Secretaris-Generaal Verenigde Naties (SGVN) Guterres het jaarverslag aan van haar activiteiten als speciale pleitbezorger van de SGVN voor inclusieve financiering voor ontwikkeling (UNSGSA). Het jaarverslag, met als titel *Beyond Access and Usage to Quality*, richt zich

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

op de VN-activiteiten van Hare Majesteit de Koningin over de periode september 2019 tot juli 2020. De huidige COVID-19 crisis onderstreept het belang van goede en veilige toegang tot digitale financiële diensten voor groepen als vrouwen, kleine ondernemers en mensen met een laag inkomen, om de sociaaleconomische gevolgen van deze crisis deels op te kunnen vangen.

Financing for Development

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Kaag nam op 29 september via een videoboodschap deel aan de vergadering van staatshoofden en regeringsleiders over ontwikkelingsfinanciering in tijden van COVID-19. Minister Kaag benadrukte hierbij dat de aanhoudende schuldenproblematiek een risico vormt voor het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen (*Sustainable Development Goals*, SDG's) en dat economisch herstel na de crisis op één lijn moet worden gebracht met de SDG's en het klimaatakkoord van Parijs. Het Koninkrijk is covoorzitter van een discussiegroep over financiering voor ontwikkeling in tijden van en na COVID-19, die praktische oplossingen levert waarmee landen beter uit de pandemie zullen komen en kunnen blijven investeren in duurzame ontwikkeling.

Small Islands and Development States (SIDS)

Het Koninkrijk, vertegenwoordigd door de Minister-President van Aruba, nam op 23 september deel aan het webinar *Leveraging Digital Government & Spearheading Innovative Digital Solutions to Address the COVID-19 Pandemic in Caribbean SIDS*. Minister-President Evelyn Wever-Croes benadrukte het belang van digitalisering aan de hand van de digitale *roadmap* die Aruba aan het uitrollen is om de overheid efficiënter en transparanter te maken en het gebruik van *human centered development* om inclusie te waarborgen.

Minister-President van Curaçao Rhuggenaath sprak op 24 september tijdens het evenement *COVID-19, Vulnerability and the Urgent Need for Access to Finance in Small States* dat werd georganiseerd door de *Alliance of Small Island States*. Het evenement stond in het teken van kwetsbaarheden veroorzaakt door hoge staatsschulden. Minister-President Rhuggenaath benadrukte de kwetsbaarheid van SIDS voor klimaatverandering, de economische impact van COVID-19 op de toerismesector en politieke instabiliteit in de regio.

Het bevorderen van vrede, veiligheid en recht

Accountability

Nederland organiseerde op 23 september een ministeriële bijeenkomst over de strijd tegen straffeloosheid in Syrië, getiteld *Accountability for human rights violations by the Syrian regime*. Minister Blok bracht hierbij de recente Nederlandse stap om het Syrische regime aansprakelijk te stellen voor grove mensenrechtenschendingen, foltering in het bijzonder, onder de aandacht. Minister Blok benadrukte dat het kabinet de Nederlandse inzet op *accountability* centraal stelt in het conflict in Syrië en hij onderstreepte het belang van gerechtigheid voor slachtoffers van misdaden gepleegd door het Syrische regime. De deelname van een groot aantal landen en de expliciete steunbetuigingen voor deze Nederlandse stap om Syrië aansprakelijk te stellen, toonden aan hoezeer het initiatief van Nederland op steun van de internationale gemeenschap kan rekenen.

Ook heeft Minister Blok tijdens deze AVVN deelgenomen aan de jaarlijkse bijeenkomst van het *Informal Network for the International Criminal Court*. Hierbij stonden de sancties van de Verenigde Staten (VS) tegen het Internationaal Strafhof (ICC) hoog op de agenda. Minister Blok sprake zijn grote zorgen over de sancties uit, benadrukte het belang van onafhankelijkheid van het Hof en lichtte toe dat Nederland zich als gastland inspant opdat het ICC volledig kan blijven functioneren. Daarbij riep Minister Blok allen op om samen te werken zodat het ICC zijn mandaat effectief kan blijven uitvoeren. Deze oproep werd door alle deelnemende landen onderschreven.

Ontwapening

Op 2 oktober, tijdens de jaarlijkse dag ter verbanning van kernwapens, vond de anti-nucleaire wapens top plaats. Het Non-Proliferatie Verdrag (NPV) werd geprezen als hoeksteen van de nucleaire ontwapening en de hoop werd uitgesproken dat de Toetsingsconferentie van het NPV spoedig plaats zou kunnen vinden. Omdat een fysieke ministeriële bijeenkomst van de *Group of Friends* van het *Comprehensive Test Ban Treaty* (CTBT) vanwege COVID-19 niet mogelijk was, vroegen Minister Blok en anderen aandacht voor het alomvattend kernstopverdrag. In deze boodschap riepen de Ministers op tot spoedige ratificatie van het verdrag door de landen die dit nog niet hadden gedaan.

Cyber en nieuwe technologieën

Het Koninkrijk volgde op 23 september de *Digital Cooperation Summit*. Het evenement werd georganiseerd door het kantoor van Speciaal Adviseur SG VN Hochschild, verantwoordelijk voor de viering van 75 jaar VN en de voorbereidingen op de *Roadmap for Digital Cooperation* van de SG. Het high-level event schetste de visie van de SG over de toekomst van digitalisering op sociaal en economisch vlak en op het gebied van internationale veiligheid. Het Koninkrijk heeft in de voorbereidingen de visie van de SG helpen vormgeven door inbreng op het thema internationale veiligheid binnen het digitale domein. Het high-level event bracht verschillende stakeholders bij elkaar ter bespreking van de voor- en nadelen van digitale ontwikkelingen en de rol die de *roadmap* heeft voor de toekomst van digitalisering.

Bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme

Het Koninkrijk organiseerde op 30 september samen met het *Global Community Engagement and Resilience Fund* (GCERF) en de VS een paneldiscussie over het belang van een multistakeholder aanpak ten aanzien van re-integratie en rehabilitatie van terugkeerders uit conflictgebieden. Het Koninkrijk stond stil bij de aanpak van het Koninkrijk op lokaal niveau waarbij lokale actoren zoals de gezondheidsinstellingen, jeugdwerkers en politie samenwerken om re-integratie en rehabilitatie in goede banen te leiden. In dit kader woonde het Koninkrijk tevens de bijeenkomst van de *UN Office on Counter Terrorism* (UNOCT) bij, waar landen in Centraal-Azië hun ervaring deelden over het repatriëren van *Foreign Terrorist Fighters* en hun families. Landen als Kazachstan, Oezbekistan en Tadzjikistan deelden hun ervaringen op dat vlak en UNICEF en UNOCT onderstreepten de bijzondere positie van met name kwetsbare kinderen.

Aandacht voor de slachtoffers van terroristisch en extremistisch geweld stond centraal tijdens een ministeriële bijeenkomst van de *Group of Friends of Victims of Terrorism*. De Nederlandse Speciaal Vertegenwoordiger Terrorismebestrijding nam deel aan deze sessie en benadrukte o.a. het belang van berechting van de misdadigers en de verstrekking van

mentale gezondheid- en psychosociale hulp aan slachtoffers. Ook werd er aandacht geschonken aan het door Nederland ondersteunde *Victims Voices initiatief* van Max Boon, een van de slachtoffers van de aanslag in juli 2009 op het Marriott Hotel in Jakarta.

Tot slot, woonde het Koninkrijk het door het *Global Centre for Cooperative Security* (GCCS) georganiseerde evenement bij over de toekomst van contraterrorisme in het multilaterale veld. GCCS waarschuwde voor misbruik van contraterrorisme door autoritaire staten en bewuste tegenwerking van deze landen in multilaterale fora om zich niet te hoeven houden aan internationale afspraken op het gebied van de mensenrechten. Tevens werd het belang onderstreept om het maatschappelijk middenveld nauwer te betrekken bij het formuleren van internationaal contraterrorismebeleid en werd de VN opgeroepen ook binnen de eigen structuren hier voldoende aandacht aan te besteden.

Geestelijke gezondheid en psychosociale steun en weerbaarheid

Het Koninkrijk organiseerde een High Level Event over COVID-19 en de bijdrage van geestelijke en psychosociale steun (MHPSS) aan sociale samenhang, conflictpreventie en vredesopbouw. Samen met Minister Kaag leidde plaatsvervangend Secretaris-Generaal (DSG) van de VN, Amina Mohammed, deze bijeenkomst met ruim 250 deelnemers. De Nederlandse oproep om MHPSS structureel te integreren in vredesopbouw inspanningen werd breed ondersteund. Minister Kaag kondigde een extra Nederlandse bijdrage aan, aan het VN *Peacebuilding Fund* (EUR 5 mln extra in 2020 en in 2021, bovenop de reguliere bijdrage van EUR 15 mln per jaar) om vaart te kunnen maken met deze integratie. DSG Amina Mohammed beaamde dat de VN op dit vlak stappen kan en zal ondernemen. Hieraan wordt inmiddels door onder meer UNDP opvolging gegeven.

Landensituaties

Op 23 september was er speciale aandacht voor de humanitaire situatie in Jemen tijdens een door de Europese Commissie en Zweden georganiseerd *side event*. Minister Kaag vroeg in een videoboodschap aandacht voor respect voor internationaal humanitair recht en bracht de VNVR-resolutie 2417 (2018) inzake conflict en honger in herinnering. Zij benadrukte dat het Koninkrijk, een betrouwbare donor, ook door middel van humanitaire diplomatie de hulpverlening wenst te ondersteunen. Tenslotte benadrukte Minister Kaag dat de enige duurzame oplossing een politieke oplossing is.

Hoewel er geen specifieke bijeenkomsten waren over de landen in Sub-Sahara Afrika, was er indirect veel aandacht voor de sociaaleconomische gevolgen van de COVID-19-pandemie. Uitvoering van afspraken en opvolging van intentieverklaringen zoals gedaan tijdens de Beijing+25 High-Level Meeting, de biodiversiteitstop en de *Financing for Development*-top zijn dan ook essentieel voor het behalen van de SDG's door landen in Sub-Sahara Afrika en daarbuiten.

Tegengaan van ongelijkheid en *Building Back Better*

Mensenrechten

Als covoorzitter van de *UN LGBTI Core Group* organiseerde het Koninkrijk in de openingsweek van de AVVN samen met Argentinië het jaarlijkse *high-level side event* over LHBTI, met dit jaar als thema «intersectionaliteit»: een benadering waarin de samenloop van discriminatiegronden

wordt aangekaart. Het Koninkrijk benadrukte het belang van een aanpak waarin de verschillende factoren die uitsluitingservaringen opleveren, zoals genderidentiteit, seksuele oriëntatie, religieuze achtergrond en sociaaleconomische positie in onderlinge samenhang worden gezien. De noodzaak daartoe is groot nu steeds duidelijker wordt dat de gevolgen van de COVID19-pandemie disproportioneel groter zijn voor kwetsbare groepen die te maken hebben met meervoudige vormen van discriminatie. Het Koninkrijk deelde met de ruim 300 virtuele deelnemers enkele voorbeelden van de (inter)nationale inzet waarin overlappende vormen van discriminatie worden geadresseerd, zoals het in internationale context aankaarten van de positie van kwetsbare minderheden binnen religieuze groeperingen, waaronder LHBTI's, vrouwen en meisjes, door de Speciaal Gezant voor Religie en Levensovertuiging en het bevorderen van sociale acceptatie van LHBTI-migranten en vluchtelingen.

Vrouwenrechten en gendergelijkheid

Het jaar 2020 markeert het 25-jarig jubileum van de *Beijing Declaration and Platform of Action*, met gendergelijkheid en *empowerment* van vrouwen en meisjes als doelstelling. In het kader van dit jubileum vond op 1 oktober de *High Level Meeting on the twenty-fifth anniversary of the Fourth World Conference on Women* plaats met videoboodschappen opgenomen door VN-lidstaten, VN-organisaties, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en jongeren.

Het Koninkrijk werd vertegenwoordigd door Minister Kaag die samen met Nikkie de Jager (*NikkieTutorials*) de Nederlandse verklaring uitsprak met een oproep tot het tegengaan van de regressieve druk op het gebied vrouwenrechten en gendergelijkheid, «dare to challenge the status quo» en steun voor inclusieve vrouwenrechtenbewegingen wereldwijd. Het Koninkrijk zet zich hier in de periode 2020 tot 2025 samen met Canada en internationale organisaties voor in middels het gedeelde leiderschap van de Beijing+25 actiecoalitie *Investing in Feminist Movements*.

Het kabinet heeft zich samen met gelijkgezinde landen er hard voor ingezet dat, ondanks de eerdergenoemde regressieve druk, meer landen zich uitspreken over het belang van SRGR, gendergelijkheid en vrouwenrechten. Dankzij de gezamenlijke inspanning co-sponsorde een recordaantal van 82 landen een gelijkgezindenverklaring over deze thema's, uitgesproken tijdens de *Beijing+25 High Level Meeting*.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Op 18 september vond het *SDG Moment* plaats dat tevens gold als de opening van de 75e Algemene Vergadering van de VN. Het *SDG Moment* is onderdeel van de *Decade of Action and Delivery* om het politieke momentum te behouden en als ijkpunt voor de versnelling die nodig is voor het halen van de SDG's. Dat de wereld al voor de COVID-19 crisis achterliep op de doelen werd duidelijk in het vierjaarlijkse *Global Sustainable Development Report* (GSDR), dat in september 2019 uitkwam. Een groot aantal staatshoofden en diverse sprekers van VN-organisaties, de private sector en het maatschappelijk middenveld stonden stil bij de wereldwijde voortgang op het behalen van de Agenda 2030 aan de hand van drie thema's; het financieren van de SDG's, klimaatoplossingen en het bestrijden van ongelijkheid. De COVID-19 pandemie werd bestempeld als crisis en als kans: «*A chance to Build Back Better*». Oostenrijk en Finland spraken namens de Westerse landen en noemden het reduceren van emissies en opschalen van aanvullende klimaatactie de belangrijkste uitdaging voor de regio (SDG 13). De oproep van Minister Kaag, tijdens de vergadering over ontwikkelingsfinanciering om een focus op de meest

kwetsbare landen en *Leave No One Behind* vond veel weerklank. Verder sprak Minister-President Rhuggenaath tijdens het evenement *Globalizing education for a sustainable future* over verschillende succesvolle initiatieven die op Curaçao plaatsvinden, waaronder *democratic dialogues* over de SDG's op scholen en de rol van onderzoeksinstituten.

Klimaat en biodiversiteit

Op 30 september vond de *Summit on Biodiversity* plaats, waarmee biodiversiteit voor het eerst sinds de *Earth Summit* in 1992 als zodanig terugkeerde op het niveau van staatshoofden- en regeringsleiders. Meer dan 100 lidstaten intervenueerden, waaronder Minister-President Rutte. In zijn videoboodschap vroeg de Minister-President aandacht voor de noodzaak om ambitie in gezamenlijke actie te vertalen, waarbij hij onder meer wees op de Nederlandse inzet voor biodiversiteitsherstel (in alle Koninkrijkslanden) en kringlooplandbouw, de rol van de financiële sector en de noodzaak tot betere implementatie van gemaakte afspraken. Voorafgaand aan de top sloot het Koninkrijk zich aan bij een breed gedragen informele *Leaders' Pledge for Nature*.

In zijn toespraak tijdens het Algemeen Debat verwees de Minister-President naar de inzet van het Koninkrijk om expertise op het gebied van klimaatadaptatie te delen, daarbij verwijzend naar de kwetsbaarheid van de landen van het Koninkrijk voor de gevolgen van klimaatverandering en de *Climate Adaptation Summit (CAS)* die Nederland in januari 2021 zal organiseren. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat Van Nieuwenhuizen benoemde deze kwetsbaarheden eveneens tijdens het *Leaders Event* van het *Climate Vulnerability Forum* op 7 oktober, waarbij ook zij aandacht vroeg voor de CAS en onderstreepte hoe de huidige crisis ook aanleiding kan geven tot *Building Back Better*.

De Minister-President van Aruba Wever-Croes versterkte deze boodschap in haar *keynote speech* tijdens het mede door het Koninkrijk georganiseerde side event *Climate Adaptation Solutions: Helping the World's Most Vulnerable Adapt and Build Back Better*. Zij bracht daarbij de Caribische ervaring met klimaatverandering en -adaptatie voor het voetlicht, onderstreepte de urgentie voor en kwetsbaarheid van de SI(D)S in het bijzonder en lichtte de inzet van het Koninkrijk op dit terrein toe, via onder meer het werk van de *Global Commission on Adaptation*.

Tijdens het UNAOC-evenement *Shaping a Better World: Building Cohesive and Inclusive Societies in a Challenging COVID-19 Environment* van 29 september onderstreepte Minister-President Rhuggenaath de veerkracht van de samenlevingen op de Caribische eilanden. Hij benadrukte hierbij het vermogen om gebruik te maken van multicultureel, intergenerationeel en collectief aanpassingsvermogen om te overleven, in het bijzonder in tijden van tegenspoed. Alleen met veerkrachtige, inclusieve samenlevingen kan duurzame welvaart bereikt worden. Hij herhaalde in dit kader de VN-boodschap: *Leave No One Behind*.

En marge van de AVVN organiseerde het *World Economic Forum (WEF)* wederom de *Sustainable Development Impact Summit*, ditmaal onder het thema *Realizing a «Great Reset» for Sustainable Development*. Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat Van Veldhoven benadrukte dit jaar de belangrijke, maar nog onderbelichte, bijdrage die een circulaire economie kan leveren aan het realiseren van de SDG's en het Klimaatakkoord van Parijs. In dit kader organiseert Nederland op 15 april 2021 een bijeenkomst in het kader van het *World Circular Economy Forum*. Daarnaast nam Minister Kaag deel aan een paneldiscussie van het WEF over de gevolgen van de COVID-19 pandemie voor mensen in fragiele

contexten, specifiek vluchtelingen, en over samenwerkingsverbanden om deze impact te mitigeren. Minister-President Wever-Croes benadrukte als panellid van de World Economic Forum summit: Rebuilding Travel and Tourism op 22 september het belang van toerisme en de mogelijkheden die Aruba biedt aan snelle testmogelijkheden voor toeristen, flexibiliteit in boekingen en mogelijkheden voor een Workation in het Caribische deel van het Koninkrijk.

Uiteindelijk bleek een volledig virtuele ministeriële week van de AVVN een waardige aftrap van de 75ste Algemene Vergadering. De deelname van het Koninkrijk op afstand is geslaagd te noemen. De originele invulling van de videoboodschappen is internationaal opgevallen en werd alom gewaardeerd. Aan de virtuele evenementen zoals georganiseerd door het Koninkrijk werd in groten getale en op hoog niveau deelgenomen. Het Koninkrijk heeft de genoemde onderwerpen tijdens deze week succesvol op de kaart gezet. Ook in het vervolg zal het Koninkrijk blijven inzetten op de prioriteiten zoals geschetst in de inzetbrief.

Of een bezoek van de Politiek-Maatschappelijke Delegatie tijdens de 75e AVVN (2020–2021) doorgang kan vinden is afhankelijk van de ontwikkelingen m.b.t COVID-19. De Kamer zal hier in een later stadium verder over worden geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag